

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-481

18.6.2019

Lloyds of London (Navigators Syndicate 1221)

Ansvar

Styreansvarsforsikring – rett til å tegne utvidet oppdagelsesperiode? – avtl. § 36.

Sikrede hadde styreansvarsforsikring i selskapet som løp ut den 31.3.18. Selskapet ønsket ikke å fornye forsikringen etter denne dato. Sikrede lyktes ikke med å finne noen andre forsikringsgivere som var villige til å tilby ny styreansvarsforsikring. På denne bakgrunn henvendte sikrede seg til selskapet med krav om å få tegne en utvidet rapporteringsperiode på 36 måneder. Selskapet avslo anmodningen under henvisning til at sikrede ikke hadde krav på å få tegnet utvidet rapporteringsperiode i det foreliggende tilfellet. Nemnda kom til at vilkårene var uklart formulert, og at denne risikoen måtte gå ut over selskapet. Nemnda kom derfor til at sikrede hadde krav på å få tegnet utvidet rapporteringsperiode i henhold til avtalen.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om rett til å tegne utvidet rapporteringsperiode under en styreansvarsforsikring.

Sikrede hadde en løpende styreansvarsforsikring hos selskapet frem til og med 31.3.18.

Selskapet varslet sikrede ved brev av 22.12.17 om at de ikke kom til å fornye forsikringen etter denne dato. Begrunnelsen for denne vurderingen var sikredes endrede risikoprofil og likviditetssituasjon.

Sikrede var uenig i selskapets vurdering, men aksepterte at forsikringen ikke ble fornyet.

Da sikrede ikke lyktes med å finne noen andre forsikringsgivere som var villige til å tilby ny styreansvarsforsikring, ønsket sikrede å kjøpe en utvidet rapporteringsperiode (meldeperiode) for 36 måneder etter opphør av forsikringsavtalen i henhold til forsikringsvilkårene.

Adgangen til å tegne utvidet rapporteringsperiode fulgte av tillegg nr. 10 til forsikringsavtalen. I tillegg fremgår det:

2.1 Extended Reporting Period

Provided this Policy is not renewed or replaced then the Company and its Directors shall have the right to the Extended Reporting Period, commencing at the expiry of the Period of Insurance:

(a) For 60 days without payment of any additional premium

(b) For the period stated in the Schedule, provided that the Company has paid the additional premium specified in the Schedule within thirty (30) days after the Period of Insurance. (Once paid, this additional premium shall be considered as fully earned).

The right to an Extended Reporting Period is not exercisable or the Extended Reporting Period shall be treated as not having been exercised:

i. where the Policy is cancelled pursuant to condition 7.4.

Selskapet besvarte henvendelsen 27.3.18. Under henvisning til at forsikringsavtalen ble sagt opp, avviste selskapet at sikrede hadde anledning til å tegne utvidet rapporteringsperiode. Fra selskapets side ble det i denne forbindelse vist til vilkårenes pkt. 7.4 (a):

7.4 Cancellation

This Policy shall terminate at the earliest of the following times:

(a) upon expiration of the Period of Insurance as set forth in Item 2 of the Declarations; or

(b) upon non-payment of the premium by the Company; or

(c) at such other time as may be agreed upon by the Insurer and the Company in writing.

The Insurer shall refund the unearned premium computed at customary short rates if the Policy is terminated by the Company.

Sikrede anmodet selskapet om å revurdere sitt standpunkt i brev 4.10.18. Selskapet fastholdt imidlertid sitt avslag i brev datert 24.10.18.

Sikrede krever rett til forlenget oppdagelsesperiode og anfører at selskapets nektelse fratar sikrede mulighet for å tegne slik forsikring. Selskapet har misligholdt sin opplysningsplikt etter forsikringsavtaleloven §§ 2-1 og 3-3, noe som må tillegges betydelig vekt både i tolkningen av forsikringsavtalen og i en eventuell revisjon.

Sikrede viser i denne forbindelse til at hverken AIG, Berkley, Nual, Risk Point, Tryg eller Zurich har lignende unntak for retten til utvidet rapporteringsperiode i sine vilkår for ansvarsforsikring.

Selskapet burde opplyst særskilt om en slik vesentlig begrensning allerede ved tegning, jf. forsikringsavtaleloven § 2-1, ettersom det på generell basis er en betydelig uthuling av retten til utvidet rapporteringsperiode.

I alle tilfelle burde dette vært presisert ved de senere fornyelser. Ved siste fornyelse var selskapet allerede kjent med de forhold som gradvis endret sikredes risikoprofil og som antakelig gjorde forsikringens opphør til et nærliggende neste steg.

Forsikringsavtalen må tolkes innskrenkende slik at unntaket i pkt. 2.1 ikke gjelder når fornyelse nektes av selskapet. Dersom vilkårene skal tolkes slik at retten til utvidet rapporteringsperiode ikke gjelder når forsikringsgiver ikke ønsker å fornye avtalen, vil retten til utvidet rapporteringsperiode være illusorisk.

Forsikringsavtalen gir et feilaktig inntrykk av å inkludere utvidet rapporteringsperiode i dekningen, mens dette i realiteten er unntatt. I tråd med uklarhetsregelen anfører sikrede at tolkning til ugunst for selskapet da normalt skal legges til grunn, jf. Rt. 2017 s 379.

Under henvisning til sekretariatets vurdering anfører sikrede at nemndsuttalelse FSN-5777 er uten relevans for den foreliggende sak.

Sikrede anfører subsidiært at vilkåret må revideres i medhold av avtalelovens § 36 fordi resultatet er sterkt urimelig for sikrede.

Selskapet anfører at sikrede ikke har rett til utvidet rapporteringsperiode. Det er ikke grunnlag for å tolke forsikringsvilkårene på annen måte enn etter sin ordlyd. Et grunnleggende utgangspunkt for tolkning av forsikringsavtaler er fastleggelse av deres objektive innhold, jf. Rt-1997-1807 (s. 1814):

Ved fortolkningen må tas utgangspunkt i forsikringsavtalens objektive innhold ut fra en naturlig språklig forståelse. Selskapets interne oppfatninger og praksis, og sikredes subjektive forventninger, må få begrenset betydning.

En naturlig språklig forståelse av forsikringsavtalens pkt. 2.1 tilsier at selskapet kan avslå sikredes rett til bruk av utvidet oppdagelsesperiode dersom selskapet har besluttet ikke å fornye forsikringen i samsvar med pkt. 7.4. Ordlyden er klar og entydig, og etterlater ingen tolkningstvil.

Selskapet har overholdt sin informasjonsplikt både etter fal. §§ 2-1 og 3-3. Sikrede er et stort selskap og en klart profesjonell part. Selskapet uttaler videre:

Forsikringstaker og forsikringsselskapet er dermed tilnærmet jevnbyrdige. Forsikringsgivers informasjonsplikt i FAL. §§ 2-1 og 3-3 er derfor svært begrenset.

Videre benyttet (sikrede) forsikringsmegler, A., da selskapet tegnet den aktuelle forsikringen. Dette har to konsekvenser. For det første medfører bistand av profesjonell megler at terskelen for når (selskapet) kan sies å ha misligholdt sin informasjonsplikt overfor (sikrede) heves ytterligere.

Det er ikke grunnlag for å revidere vilkårene i medhold av avtalelovens § 36. Terskelen for revisjon er svært høy, og den heves ytterligere i de tilfeller den påberopes i avtaler mellom profesjonelle parter, jf. bl.a. Rt-2003-1132.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på forlenget rapporteringsperiode.

Sikredes forsikring har følgende regulering av retten til forlenget rapporteringsperiode:

2.1 Extended Reporting Period

Provided this Policy is not renewed or replaced then the Company and its Directors shall have the right to the Extended Reporting Period, commencing at the expiry of the Period of Insurance:

(a) For 60 days without payment of any additional premium

(b) For the period stated in the Schedule, provided that the Company has paid the additional premium specified in the Schedule within thirty (30) days after the Period of Insurance. (Once paid, this additional premium shall be considered as fully earned).

The right to an Extended Reporting Period is not exercisable or the Extended Reporting Period shall be treated as not having been exercised:

i. where the Policy is cancelled pursuant to condition 7.4.

Etter første ledd har sikrede rett til forlenget rapporteringsperiode hvis forsikringen "is not renewed or replaced". I dette tilfellet har selskapet unnlatt fornyelse ved utløpet av forsikringstiden, og dette gir sikrede rett til slik utvidet periode.

Retten kan imidlertid ikke brukes om forsikringen "is cancelled pursuant to condition 7.4". Denne bestemmelsen lyder som følger:

7.4 Cancellation

This Policy shall terminate at the earliest of the following times:

(a) upon expiration of the Period of Insurance as set forth in Item 2 of the Declarations; or

(b) upon non-payment of the premium by the Company; or

(c) at such other time as may be agreed upon by the Insurer and the Company in writing.

The Insurer shall refund the unearned premium computed at customary short rates if the Policy is terminated by the Company.

Nemnda finner forholdet mellom de to klausulene uklar. Vilåret om forlenget periode snakker om manglende "renewal", mens 7.4 snakker om "cancellation". Manglende fornyelse betyr at avtalen ikke fornyes for en kommende periode, men oppsigelse betyr at man sier opp en løpende avtale. Dette stemmer med reguleringen i (b), som gjelder oppsigelse ved manglende premiebetaling, og kan også stemme med (c) dersom partene blir enige om å si opp en løpende avtale. 7.4 (a)

refererer imidlertid til utløpet av forsikringsavtalen i henhold til "Declarations", og nemnda forstår referansen slik den gjelder utløpet av forsikringsperioden for den aktuelle avtalen. Nemnda mener det er misvisende å karakterisere dette som "cancellation" når det i realiteten dreier seg om manglende fornyelse. Slik det nå står, ser det ut som 7.4 (a) nuller ut sikredes rett til forlenget periode ved manglende fornyelse fra selskapet. Dette gir i realiteten selskapet en ensidig rett til å stenge for utvidet rapporteringsperiode ved å unnlate å fornye avtalen. En slik rett kan misbrukes hvis selskapet ser at en ansvarsrisiko er i ferd med å materialisere seg i løpet av den løpende forsikringsperioden men hvor kravet enda ikke er meldt. Hvis selskapet skal gis en slik rett, burde det vært klarere presisert i vilkårene. Nemnda mener derfor den usikkerheten som er skapt ved sammenblanding av begrepene "renewal" og "cancellation" må være selskapets risiko, og at selskapet derfor ikke kan påberope seg unnlattelse av å fornye avtalen som grunnlag for å nekte utvidet rapporteringsperiode.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).